

حسابی مصرف کنیم

بنیانی، محمدرضا، ۱۳۵۲

حسابی مصرف کنیم: مهارت اصلاح الگوی مصرف / محمدرضا

بنیانی - قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، معاونت

تربیتی و فرهنگی، ۷۵ ص. مصور، ۱۳۹۱

ISBN: 978-964-411-764-0

پشت جلد به صورت انگلیسی:

Consume Properly

خ ۹۵/ب ۲۵۷۲/ب

۱. اسامی: ۱. مصرف ۲. اسراف ۳. صرفه جویی

توزیع: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

ناشر: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)

جانب: عرب

نویسنده و تاریخ چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۱

شمارگان: ۳۰۰۰

قیمت: ۲۰۰۰ تومان

شورای کارشناسی

محمدمهدی عیسی افشاری، مهدی عیسی، امیر عرفان نجیب‌الله نوری

ویراستار: محدوده‌یادداشت طباطبائی

صفحه‌آرا: جواد شهبازی

عکس: مرتضی اصلانی

تصویرساز: اکبر تبتی

حسابی مصرف کنیم

بهارت اصلاح الگوی مصرف

محمدرضا بنیانی

فصل دوم چگونه شکل گیری الگوی مصرف نادرست

۲۵	چرا و چگونه این الگوی نادرست مصرف در جهان شکل گرفته است؟
۲۸	چگونه الگوی مصرف نادرست در کشور ایران شکل گرفته است؟
۳۱	شیوه‌های ابزاری استفاده شده برای ایجاد و تثبیت الگوی مصرف نادرست
۳۲	۱. آموزش
۳۴	۲. تبلیغات
۳۵	شیوه‌های تبلیغات مهمی که برای ایجاد الگوی مصرف نادرست به کار گرفته می شود
۳۷	۱. برجسته سازی
۳۸	۲. اقتناع
۳۹	۳. برجسب علمی زدن
۴۲	۴. پیام دهندگان جناب
۴۴	چه شخصیت هایی بیشتر از این تبلیغات تأثیر می پذیرند و چه شخصیت هایی تأثیر نمی پذیرند؟
۴۵	موانع شکل گیری و تثبیت الگوی مصرف درست
	۱. رشد روحیه مادی گرایی
	۲. سوء تدبیر
	۳. پرورش در ناز و نعمت
	۴. تقلید از بیگانگان در مصرف
	۵. هم چشمی های بی پایه و زبان بار

فصل نخست کلیات

۹	تعریف اصلاح الگوی مصرف
۱۰	قناعت
۱۱	اسراف
۱۱	مصرف
۱۲	صرفه جویی
۱۲	اصلاح الگوی مصرف
۱۳	ضرورت پرداختن به الگوی مصرف صحیح
۱۸	۱. مبانی عقلی
۲۰	۲. مبانی دینی
۲۱	آسیب های الگوی مصرف نادرست
۲۲	۱. آسیب های فردی
۲۳	۲. آسیب های خانوادگی
	۳. آسیب های اجتماعی
	۴. آسیب های کشوری
	۵. آسیب های جهانی

راه‌های پیشگیری از مصرف نادرست و

اصلاح الگوی آن

۱. خانواده

۲. دولت

راهکارهای ایجاد الگوی مصرف درست

در فرزندان

۱. دادن اختیار به فرزندان در برابر

مسئولیت‌پذیری آنان

۲. آموزش و عادت دادن فرزندان به

نرمش‌پذیری در برابر نوسانات زندگی

۳. رشد روحیه قناعت در فرزندان

میان‌روی از دیدگاه دینی

راهکارهای عملی مدیریت اقتصادی مؤثر

در خانواده

۱. مشخص بودن مسئول مدیریت اقتصادی

خانواده

۲. مدیریت بخردانه

۳. آگاهی از چگونگی شکل‌گیری نیاز کاذب

در خانواده

۴. جایگزینی کالاها و خدمات

۵. جداسازی درآمدها و هزینه‌ها

۶. تعیین نوع هزینه‌ها و رعایت اولویت‌ها

(طبقه‌بندی هزینه‌ها)

۷. مشارکت همه در مسئولیت‌پذیری

۸. استفاده و نگاه‌داری کامل از کالاها.

۹. فعالیتهای تولیدی خانواده

۱۰. یادداشت هزینه‌ها

۱۱. الگوپذیری از پیشوایان

۱۲. داشتن آگاهی لازم درباره قیمت کالاها و

خدمات در مکان‌های متفاوت

۱۳. عوامل مؤثر دیگر

۱۴. کنترل عوامل منفی

نتیجه

مقدمه

شخصی به امام صادق علیه السلام عرض کرد: «به من خبر رسیده که میانه‌روی و برنامه‌ریزی برای زندگی، نیمی از درآمد است». امام علیه السلام فرمودند: «نه، بلکه همه درآمد است، و برنامه‌ریزی در زندگی نشان دین‌داری است».^۱ همان‌گونه که امام علیه السلام در این روایت شریف تأکید می‌کنند، میانه‌روی و برنامه‌ریزی در زندگی از جمله امور مهمی است که هر فرد دین‌دار باید رعایت کند؛ چراکه در بعد فردی و نیز ابعاد اجتماعی آثار بسیار مثبت روحی و روانی خواهد داشت. افزون بر این، موجب پیشرفت اقتصادی جامعه اسلامی خواهد شد؛ زیرا یکی از پایه‌های اصلی ایجاد آرامش روانی فردی و اجتماعی و نیز توسعه اقتصادی، «اصلاح بگرو» مصرف است. افزایش درآمد سرانه ملی، بدون این اقدام اساسی، نمی‌تواند منجر به مؤثری در توسعه پایدار ایفا کند؛ زیرا اگر الگوی مصرف اصلاح نشود، مصرف بی‌قاعده، موجب تباهی منابع قابل سرمایه‌گذاری می‌شود، و زمینه رشد اقتصادی و رفاه جامعه در بلندمدت از بین می‌رود. این وضعیت به آسیب‌های روانی و اجتماعی شدیدی در سطح فردی و اجتماعی می‌انجامد. براین اساس، موضوع اصلاح الگوی مصرف، اهمیتی ویژه دارد. رهبر معظم انقلاب اسلامی، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله العالی)، سال ۱۳۸۸ را سال اصلاح الگوی مصرف نامیدند که این انتخاب، اهمیت پرداختن به این موضوع را

۱. سمعت رجلاً یقول لأبي عبد الله: بلغنی أنَّ الاقتصاد والتدبیر فی المعیشة نصف الکسب، فقال أبو عبد الله: لا بل هو الکسب کله ومن الذین التدبیر فی المعیشة (محمد باقر مجلسی، بحار الانوار، ج ۷۱، ص ۳۴۹، ح ۲۰).

دوچندان می‌کند. همان‌گونه که ایشان اشاره فرموده‌اند، اصلاح الگوی مصرف تنها مسئله‌ای اقتصادی نیست، بلکه ابعاد فرهنگی و اجتماعی نیز دارد. اصلاح الگوی مصرف می‌تواند به خرید رسمی انسان و مهار تمایلات غریزی او، مانند خودخواهی، حرص، طمع، تجمل‌گرایی و... کمک کند و موجب شکوفایی معنوی انسان شود. از این‌رو، همه علاقه‌مندان به پیشرفت و بالندگی اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی ملت ایران، باید همه توان خود را به کار گیرند تا حرکت در مسیر الگوی مصرف درست به بهترین نحو امکان‌پذیر شود.

آنچه در این زمینه نخست باید بدان به دقت توجه کرد، زمانی درست با الگوی مصرف صحیح و سپس شناسایی ریشه‌ها و عوامل الگوی مصرف نادرست است. پس از آن شناخت و عملی ساختن راهکارهای دقیق مقابله با الگوهای مصرف ناصحیح در دستور قرار می‌گیرد.

در این نوشتار کوشیده‌ایم تعریف دقیقی از الگوی مصرف صحیح، علل و عوامل ایجادکننده الگوی مصرف ناصحیح به لحاظ اقتصادی، روان‌شناختی و... را با توجه به منابع و متون روان‌شناختی، اقتصادی، دینی و... به‌طور دقیق بررسی کنیم. در ادامه راهکارهای پیشگیری از ایجاد الگوی مصرف ناصحیح و مقابله با آثار منفی چنین الگوهای مطرح شده است.